

พระราชนิพนธ์บธรรมบาล

ในพระบาทสมเด็จพระปุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พิมพ์เจกเป็นที่ดึก

ในงานมงคลทำบุญฉลองอายุครบ ๖๐ ทศ

ช่อง

เจ้าจอมมารดาเลื่อน

ในรัชกาลที่ ๕

เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๗๘

พิมพ์ที่โรงพิมพ์บำรุงนุกูลกิจ

ถนนบำรุงเมือง พระนคร

895.9112
๙ ๖๕๗ พ

พระราชนิพนธ์บวรบماทดา
ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พิมพ์เจกเป็นที่ระดับ

ในงานมงคลทำบุญฉลองอายุครบ ๖๐ ทัศ

ช่อง

เจ้าขอมมารดาเดือน

ในรัชกาลที่ ๕

เมื่อวันที่ ส กมภานัน พ.ศ. ๒๔๗๙

พิมพ์ที่โรงพิมพ์บวรนุกูลกิจ

ถนนบำรุงเมือง พระนคร

เจ้าขอมมารดาเลื่อน ในรัชกาลที่ ๕
ถ่ายเมื่ออายุครบ ๖๐ ทศ

313
895.912
A 657 W

NATIONAL LIBRARY OF THAILAND

31111004040802

คำนำ

ในการทำบัญญายุครัตน ๒๐ ท่านเจ้าฯ อมมารดาเดือน ในรัชกาดที่ ๕ ผู้มีอุปการคุณดันเหลือแก่ข้าพเจ้าแต่ครองบวรรัตน์ ด้วยความยิ่งยิ่ง ที่ข้าพเจ้าจะหาทางเข้าร่วมในการทดสอบพระคุณตามกำลังที่ข้าพเจ้าสามารถจะทำได้ มีธรรมเนียมที่นิยมกันว่าต้องยื่อย่างหนึ่ง ก็อ พิมพ์หนังสือช่วย ข้าพเจ้าได้ไปขอความกรุณาหัวหน้ากองศิตปวิทยา แห่งกรมศิตปากร ให้ช่วยเหลือท่านจึงคัดเลือกได้เรื่อง บทระบำทอก ซึ่งเป็นพระราชินพนธ์ในรัชกาดที่ ๕ เมื่อยังเป็นต้นเด็กพระเจ้าดูดิเชอ ข้าพเจ้าอ่านแล้วแต่เมื่อความพอดีเป็นอันมาก ซึ่งข้าพเจ้าขอแสดงความขอบพระคุณในความกรุณาของท่านผู้เดือกเรื่องนี้ไว้ที่นั่นด้วย ความตั้งใจนาน ขบขันของพระราชินพนธ์เรื่องนั้นเพียงไร่นั้น ปรากฏในเนื้อเรื่องและคำอธิบายของกรมศิตปากรด้วย

๙ งานนงคตครั้น เป็นความยินดีเกิดแก่ข้าพเจ้าอยู่ ๒ ประการ คือ ๑. ท่านเจ้าฯ อมมารดาเดือน ในรัชกาดที่ ๕ ผู้เป็นที่เคารพนับถืออย่างลุ่งของข้าพเจ้ามีชนมายั้งยืนมากยิ่งต่อต้าน แต่ ๒. ข้าพเจ้าได้มีโอกาสร่วมทดสอบพระคุณ อันเป็นการแสดงถึงกตัญญูกติเวท คือท่าน

๔

ผลแห่งการกระทำเพื่อตชดของข้าพเจ้า ขอให้ท่านเจ้าคุณมารดา
เดือน ในรัชกาดที่ ๕ ทรงเจริญด้วยอายุ, วรรณ, ศุข, พด คงทุก
ประการ เทอญ

นายเรือโท ชอน บุญโญปถัมภ์

กองประนวลดสติติพยากรณ์

กรมอาชีวศึกษารัฐมนตรี

๙ ก.พ. ๗๘

คำอธิบาย

ล่มเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรง
ขอรับไว้ในหนังสือด้านบนบทพระเรื่องอิเหนา หน้า ๑๕๒ ว่า เมื่อ
ครั้งสัมโภชช้างเผือก ในรัชกาดที่ ๔ โปรดให้มีดังรายที่
โรงดุรุณหังวัดพระศรีรัตนค่าลดาราม ตอนเย็นเด่นคับประบำถอก
ตัวดุรุณเดือกดันแต่จำอาทิตย์ชัยทมชื่อเตี้ยงในเวลานั้นมาเด่นประสัม
โรง สายต่าย ข้าหดุงเดิม เป็นตัวพระอวazu นายข้าเตรา เป็น
ตัวนางเมฆดา นายรุ่งเป็นตัวรามถ้วน บทรับสำนักทรงพระราชนิพนธ์
ไว้แต่เนื้อยังเด็จปะทับอยู่พระทำหน้าลุกหดาบ ในรัชกาดที่ ๔
เด็กนว่าขันนัก แต่ทรงกด่าว่า “ บаратบำถอกทั้ง
พระราชนิพนธ์ เดือนเป็นเด็กนักไก่คนเด็กน้อย หาจะบัง
ให้ติดไม่ได้ ”

ที่ในหนังสือดังข้างต้นนี้เป็นตัวพมพ์ตั้งภาษาไว้เรื่องหนึ่ง
พิมพ์เป็นชื่อเรื่องไว้ว่า “ บаратบำถอก พระบาทสมเด็จพระจุลจอม
เกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์เมื่อยังเป็นล่มเด็จพระเจ้าดูดิเชอ ”
หนังสือเรื่องนี้จะคัดมาจากไหน ไม่ปรากฏ แต่เข้าใจว่า จะเป็น
พระราชนิพนธ์เรื่องเดียวกันกับที่ล่มเด็จ ฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
ทรงช่างไว้ข้างต้นนั้น

กรมศิลปากร

วันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๗๘

ចំណាំបាប់ពុក

អរមេង នៅនៅ
③ នៅនៅ

ឯកទំព័រព្រឹត្តិកប៉ុប្បត្រ
អាជីវកម្មបាប់ពុក
តាំងតាំងបាប់ពុក
តាំងតាំងបាប់ពុក
តាំងតាំងបាប់ពុក
ពេលវេលាដែលបាប់ពុក
ពេលវេលាដែលបាប់ពុក

ជាយដ្ឋានសាស្ត្រអេនីនី
ជំណានបាប់ពុកតុលាឌីនី
ជាយដ្ឋានសាស្ត្រអេនីនី
ជាយដ្ឋានសាស្ត្រអេនីនី
ជាយដ្ឋានសាស្ត្រអេនីនី
ជាយដ្ឋានសាស្ត្រអេនីនី
ជាយដ្ឋានសាស្ត្រអេនីនី

៦ គំ ពេល

នៅអូត. នៅនៅ

តាំងមាប្រជុំនុំវត្ថុកណ្ត
ពេលវេលាដែលបាប់ពុក
តាំងតាំងបាប់ពុក
តាំងតាំងបាប់ពុក
តាំងតាំងបាប់ពុក
តាំងតាំងបាប់ពុក
តាំងតាំងបាប់ពុក

ជាយដ្ឋានសាស្ត្របៀវត្សត្រូវត្រូវ
កោរពន្ធរារាយឱ្យការិយាល័យ
នាយកប័ណ្ណការិយាល័យ
កោរពន្ធរារាយឱ្យការិយាល័យ
ពេលវេលាដែលបាប់ពុក
កោរពន្ធរារាយឱ្យការិយាល័យ
កោរពន្ធរារាយឱ្យការិយាល័យ

៧ គំ តុល

សម្រាប់ នៅនៅ

បង្ហាញកើតការិយាល័យ
ពេលវេលាដែលបាប់ពុក
នាយកប័ណ្ណការិយាល័យ

ជាយដ្ឋានសាស្ត្រកិត្តិកិត្ត
ការិយាល័យការិយាល័យ
ការិយាល័យការិយាល័យ
ការិយាល័យការិយាល័យ
ការិយាល័យការិយាល័យ

ແດວກ່າວທ່າເປົ້າຕົ້ນເນື້ອພຣະໂປຣດ ການຮະໂອດທຳກ່າວນໍາລັງສ້າງ
ຕັດຈຸບັນຕະຄົມພັນປະມານ ເງິນຕະກອກກາດດໍາຮາຽນໃຈ

๖ คำ ฝรั่ง

<p>ໄຍ້ ① ນາຈະກດ່າວບທີປີ ພົມເຂົ້າເປັນນວດດ້ວນຊື່ໂຄດ ອີ່ມານສ່ອງຫ້ອງເຕີ່ດຳພັງ ກິນທີພູກເວດາຮາຕົວ ວຸນນັນນາງອື່ນອັດຊັດເງິນເພື່ອ^{ໜີ} ໂອນທີ່ກົດໜ້າກົດາໂຄດ</p>	<p>ນວດນາງເນື້ອດເຫດວິຫດ ວິດຍ໌ເໝັ້ນຫັນແຂກເນື້ອແຮກນີ້ ທີ່ແກວທິມວິນວັງຂ້າງໂຮງສີ ທີ່ເວົ້ອນນີ້ແຕ່ຕັ້ງໄນ່ກຳດັວໂຄດ ໄທ້ເໜາເງື່ອງແຕ່ບໍ່ທົ່ງນໍາໄດຍ້ໄຫດ ກຳເກົ້ວເກວ່າໄວແດວເຫະນາ</p>
---	---

๖ คำ เชิดฉິງ

<p>ນະເຈົ້າ ① ຄຽນຄົງເຂົ້າເດີນຕ້ວຍກັນ ກັບໜັງນາງສ່ວຽກໜ້າຮ່າ ຈຶ່ງເຂົ້າວ່າໄຍ້ໄປນາ</p>	<p>ເກເໝນດູຂູກຫັນນາວີ່ ๑</p>
๒ คำ ຢານ	
<p>ຢານ ① ນາຈະກດ່າວບທີປີ ອີ່ນີ້ມານຽົງ ໄທ້ຍາກຫວານຫວານຮໍາຄານຍົກ ເບີມ່ານເහັນຂ້າກຕັ້ງກັບໜັງປັດ ຄຽນກົນສໍາເລົ່າເລົ່າແດວ ໄສ່ກຸງແຈກມານເຊັ່ນກະໄວໄດ</p>	<p>ຄົ່ນພະວຽກຊຸ່ນເຮືອງຄົວ ກົນໆໜີບເຂົ້ານາກົ້ມູ້ສາ ມຸ່ນໜົກເດືອກສົນເຖິງວັນຫາ ເລົງຍົກພ ໂອຫາສໍາຮາຽນໃຈ ຈັບພຣະຊວຽກ໌ເກົ້ວແສ່ງໄສ ເທະໄປກ່ຽວຂໍ້ມູນເກວັນ</p>

๖ คำ ບັກຄອງ

๑ ครนัถจงเห็นนางพ้า คิ่งเข้าปนປະคดะกัน	เริงร่าสำราญลรภณลั้นต์ ด้วยฝังเทวนสำราญใจ ๒ คำ ๔
๑ มาจะกลาบบทไป อยู่ในวิมานแก้วแกร้วไก จะรั่งนอนอย่างไรไม่เป็นสุข เรื่องเดินโถนหมัดกัตกายา คิ่งเมยพระเกดแด่ไป เเจ้ว่าดุวงแก้วเพรกวราย อย่าเดยจะไปดอบนมอง จับหวานปลดคืชัว	ถั่งรวมสูรท้องยุงพวงให้ญี่ ไม่ด้วยฤทธิ์สักเดา เวียนดูกเวียนนอนร้อนมังสา กันเพียงอยู่ราจะขอความ เห็นແคงดุกสุกใส่เป็นแต่งสาย ราพณ์ร้ายยินดีปรี้ด้า ໄโคซ่องซิงแก้วเมฆดา เหะมาทประชุมเทวน
๓ คำ ๕	
๑ ครนัถจงเห็นนางพ้า รามสูรฤทธิ์ไกรใจนกรรค' ครนัถใจดุดูกโถดกระโถดครัว ต่างคนหัวต่อหัวเป็นสิงคด' ภุคิตว่าไกรเจี่ยกลสิหวา ทุดอย้ำซึตรวนมากวนกัน รามสูรไกยินไกรชา กต้าด์หนี้ไยอีไม่ข่าย	เริงร่าสำราญลรภณลั้นต์ ค่อยด้อมไปพดันทันที นางพากใจหมายว่าผี ครนไಡ่้มประค์แด่คพดัน มิรรัวรามสูรตัวอยัน จะบอกกรณเนื่องพั้นเตี้ยให้ตาย ร้องค่านางพ้าอืดบหาย ราพณ์ร้ายได้กระซีคติดมา
๔ คำ เชิด	

๑ เมื่อัน

เห็นอ้ายักษ์ใหญ่ยั่นได้มา
แลงแก้วเข้าตาชนยักษ์
ดั้งดายพดันกันได
เด้งเอาสันต้นบากะรະบาน
กรนค้อยล้วงกระจาดๆ
ได้เตะได้ถูปไม่ปราดัย
จังเข้าบันบุกคุกคุด

๑ เมื่อัน

เห็นเทพไทยไม่อยู่ตั้งปะจัน
จึงว่าเหยย อ้ายักษ์
ถือตัวมีฤทธิ์

๑ เมื่อัน

หยดอยู่เดือนวัวๆ
กดวงเราทั้งในใต้หัว
ใต้เดือนกงกอดดื่มนเรวง
อันการกินจะอวดให้เอ็งรู้
ช้างแมวลายอีกหลายสาม

จึงโฉมนางเอกเมฆดา

กัดยาโيونแก้วไว
มคนักหาเห็นอะไรใน
เมฆดาดีใจวิงเข้ามา
ชุนمارับมจะมภัยลังชา
อุลราชอกชนทันท
มึงทำกุไขอันงผ
เทพบุตรอิงมหนี้ไปพดัน

๒ คำ เชิด

จึงพระวรชุนรังสรรค์
องค์เดียวไม่พรั่นหวั่นถูกย
ได้ผูงเทวาไม่ปราดัย
เอ็งใช้ม้าต่อฤทธิฯ

๔ คำ

รามลรศิทธิ์คิดยกษา
เร้าจะขอคุณชาให้เอ็งเรวง
แต่ชั้นหมายแตะยังร้องเอ็ง
คนตายเอองกต์ไม่มความ
ทงกงก้าปดาบกุเชิดชาน
งหดามทั้มปดรา้าสิบห้าตัด

ໄຕເຫັນຖືທີ່ເຮົາຫວຼອຫາໄນ
ນິ້ງໃຈ່ຈະແລ້ວຮັງເກດັ່ງອາຄົກຕໍ່ວ

ນານໄປກົດວ່າທຸນຈະຄັ້ນຫັກ
ໄກຣດີຂ່າວເຫັນກັນໃນວັນຊີ່ ၁

ລ ຄ ຏ

③ ເມື່ອນນ

ໄຕ໌ພັງງາຈາອຸ່ນ
ແຕ່ໜຸ້ມາປາດາງໆໄນ້ສູ່ໄຕ໌
ຄົດປາດາກທານ່າງຈາ
ເນື່ອຄວັງເຮົາປັດັ້ນດາຕານ້ອຍ
ຍັງໝໍາເຂົ້າຄຸກຄຸນໃຈ
ຈະອາດເອີ້ນໄປນັກົກ່າ
ຕ່າງຄົນຕ່າງມຸຖື

ອັງຄົກພະກວດຫຼຸງເວັງຄົວ
ກຸມນັກພຣັນຫວັນວຽນຢາ
ຖຯກີເຕືອກຮະໄວເບີນຫັກຫາ
ຈະອາດຄູທີ່ອ່າວຸາໃຫ້ກິໄກ
ຖຸກເມື່ຍນກວ່າຮ້ອຍຍັງທຸກໄຕ
ຫັດລວມນາໄຊຍົມໃໄຕ໌
ເຫວຍອ້າຍອຸ່ນ່າມິ່ນອ່າຫັນ
ໄກຣດີຈະໄຕເຫັນກັນ ၁

ລ ຄ ພ

③ ເມື່ອນນ

ໄຕ໌ພັງງຽນເທວັນ
ຈຶ່ງໂຄນເຂົ້າຈັບດັ່ນບຸກ
ຕ່າງຄົນເດຍວິໄດ້ໄປນາ

ຮາມສູ່ຮູທີ່ແຮງແນ້ຳຂັ້ນ
ກຸມກັນທີ່ກວ່າໂກຮັກໂກຮັກ
ຕ້ອຍກຳດັ້ງຖຯກີ່ຫຼຸຍັກໝາ
ແຄດດັກດາຕຸລາຕາມໄມ່ແຜ່ວພານ

ລ ຄ ເສີດ

③ ເມື່ອນນ

ຮັບຮອງບໍ່ອັນກັນປະຈັນປານ
ໜຸ້ນຍັກໝັ້ນບັນດຸກຄົນທະ

ຈຶ່ງພະກວດຫຼຸງໃຈຫາຍ
ໂຟນກະຍານເຫັນນຳກັນກັນທີ່
ດຽວຫຼຸງແກບຈະນ້າຍອາສັ່ນ

จึงควรด้วยักษรไทยใจนกราช'

ธรรมสุนเจ็บปอกบ้มอาลัญ

ต่างคนรับรุกคดุกดี

ธรรมสุนจับบาททรงด่องได

จึงเอาพระกรซ้อมกุณภัณฑ์

ต่างต้องปดดอยกันในทันที

กุณภัณฑ์นกหน้าตาหยิบหยี่

ยกษ์เดี้ยยที่เทวัน

ตื่นช้ายเหยียบยกษ์มักกระถั่น

ขว้างไปยังอันดับจักรวาพ ๆ

๙ คำ เชิด

๑ อันเข้าพระเมรุกเงินอ่อน
รามสูตรใจร้ายไม่awayประณ

ให้ภาระน่อนไปทั่วทิศศาสด
เหاهหนี่ไปวิมานทันได ๆ

๑๐ คำ เชิด

๑๒ มาจะกดาวบทไป
ลสิตย์ยังวิมานทองห้องใน
แต่ก่อ่นร่อนชงไวไม่เช่นนั้น
จะมีผู้ถูกชิกไกรใจเกเร
คำริพดางทางเต็คจุราคร
ตามเต็คพวงองค์ทรงใช

พระจอมกพดบโถกเป็นใหญ่
เห็นไก่ดอี้ยงคว่าจนนาแท
มาเกิดอัศจรรย์ขันเด็กเหว
ชุมแหงเราเข้าจึงเชชวนไป
พร้อมฝุงเทวราชน้อยใหญ่
ลงเปียงเชิงบรรพดา

๑๑ คำ เล่มอ

๑๓ ครุณถึงจังหวังแผ่นฟัน
ชั้นทราบอาบทรัวงพระราชา
ดูราบรัดาเทพบิด
เร่งบอกออกมาช้าอยู่

หอนระวนดอยยาจมลุกษา
จึงมีพจนานตรัถไป
ไกรคิดอิจฉาแก่ช้าได
พระไว้จะถูปให้แบบตาย ๆ

๔ คำ

๑ บัดนั้น

ต่างคนนับน้อมยอบก้าย
 นิใช่ไครอื่นพระทรงโย้ย
 มันกด้าหาญชาญชัยไกรจะปูน
 เมื่อวันวานเป็นการขัตฤกษ์
 บรรดาเทพบุตรกับนางพ้า
 พร้อมพ่อวารชุนเมฆดา
 นางสุนประชุมกันนามกม
 ถักครรภ์พักษ์ยักษ์รามลุงใหญ่
 ตามใจคุณของตัวเอง
 เข้าบ้านางพ้ายยคุณเครง
 บังหนึ่พด่านไปวันนາของตน
 ถักระไรพระให้หามา
 ข้าพเจ้าทั้งหลายหมายพงบุญ

๑๔ คำ

๑ เมือนั้น

ไดพงค์คัมฤกฤษฎา
 ศูรพระวิชณุกรรณ
 หากรชุนพดันทันได

ฝ่ายฝูงเทวนทร์สื้นทางหลาย
 กัดวันายจะกับรับเพททูด
 คืออ้ายเน่โกรามตู้ร
 คังจะทูดให้ทราบพระราชา
 เอกเกริกทัวทิศ
 จับระบ่ารำท่าเหมือนทุกนี้
 ทงเทพยดอาทุกราษฎร
 บังค็คดล็คกิริบับครบความเพดং
 เข้ามาไดก็ไดชั่นเหง
 มีไดเกรงผู้ไดไกรถักคน
 ชั่นเหงระยำทำเสี่ยบบัน
 เห็ดอเดคันเดียวกพระกรชุน
 คงแจ้งกิจจาทกวัวดุน
 ขอพระเดชพระคุณให้หามา

๑๕ คำ

พระจอมกพดบ โถกกระหดาบ
 จิ่งมีพจนานาทรัศไป
 ท่านจงจราจรัตตอย่าซ้ำได
 ทงรวมตู้รฤกษิไกรนาบดัน ๑

๔ คำ

๑ บัดนัน ก้มเกด้ากราบงามถามที่ ๑ มาถึงวิมานรุจ เข้าไปนับบนบนภิวัณฑ์	พระวิษณุกรรมเร่องศรี เหะริไปยังพิพิมานพดัน ๒ คำ ๑ เมื่อนั้น จึงประดิษต์ด้วยใจภักดิ์ เหตุผลเป็นอย่างไรในนั้น หงส์อว่าเกิดเหตุเพทพาด	กดม เห็นภูมิกรซุนรังสรรค์ พระทรงชรรามให้หาอย่าซ้ำที่ ๒ คำ ๑ เมื่อนั้น องค์พระวิษณุเร่องศรี นางถังถังน้อยากมกราน เชิญท่านจงเจ้งແດลงสาร ก้าเดชาานเว่องไปจะไถฟัง
		๔ คำ ๑ พรวิษณุกรรมมึนกราบทด เมื่อวานนองคุนเดียงคงคง ๒ คำ ๑ เมื่อนั้น จงว่าท่านอย่ามาตกใจ ท่านจงรับรักไปบังคับ เรายังไบอาบน้ำให้สำราญ
		๔ คำ เค้านดมม้าแท้หนหลัง บรรพตากເກอบพังทังເອີຍໄປ ๔ คำ พระวิษณุรัตน์ศรีไ碌 เราจะไบແດลงให้เจ้งการ บอกกับยักษ์ใจหาย ไม่นานจะไบมิให้ซ้ำ
		๔ คำ เจรจา

๑ บัตตน์	พระวิษณุกรรน์ห่ายกดา
คดานคดอ้ายถอยกดับขอมา	บ้ายหน้าไปวิมานอศุร ฯ
๒ คำ	เชิด
๓ ครนถงบอกรามศรียักษ์	พระทรงศักดิ์ให้หาตาขักษ์
เร็วๆ รับมาอย่างซ้ำที่	พระลั่ดคอยท่าอยู่ช้านาน
๔ คำ	เจรจา
๕ เมื่อนั้น	รามลู้รุฤทธิ์ใจหาย
ไดพึงเทวากาเหลืออกดาน	ตกใจสั่นสะท้านไปทั่งกาภ
ตกจากเห็นทองคำวายเด่นดิบ	ตัวยตัวทำมีสีเข้มเหลือหาย
ดุชนยนจังก้าในนาพราย	เดยรำนุยญาดกับดิบด้วงตัว
วิษณุกรรน์ร้องค่ายักษ์เคละ	ยังทำเดอะดอยหน้าตาชาติชั่ว
กวารับดังให้หมายรำนัว	พระทรงวัดกร้าวโกรธพิโรชใจ
รามลูไดยินลั่นตี	ลงนั่น่มจะทำกระไรได
ปดบังจริงบังชั่งเป็นໄว	มาไปเกิดพระวิษณุกรรน์
มิไดชำรัสระต่อง	ดับชวนฤทธิ์รังก์เห็นบหดังนั่น
ออกจากร่วมกุณภันฑ์	วิษณุกรรน์นำหน้าคด้าไกด ฯ
๖ คำ	เชิด
๗ ครนถงชั่งเชิงบรรพตา	เห็นพระพานพายงหัวดใหญ่
ครองหนาทถงบรรดัย	ลงนั่งหอบ hairy ใจภานา

คุณน้ำข้าวนาแหงมาช่วยด้วย
คุณผืนต่ิครั้นคุณกัญชา
คุณกระบีกระปูกข้าวตุกเกดีอ
ช่วยกันภัยดูบ้างในครองนั้น

คุณไปคุณห่วยคุณชรัวสา
คุณเหล้ากระหดาป้าช่วยข้าท
คุณจากลากเบื้องหนือเกซ
ให้ภูมิหายโกรธยกโทษทันทีฯ

๖ คำ

๓ เมื่อัน
ครนเห็นเทวามาพร้อมกัน

พระจอมภาพดุวงศ์ร่วงส่วนรรค
พระทรงชรรามคำรัสศรัตทไป

๗ คำ

๓ คุราฝูงเทพเทวัน
มานะนงด้อมยุ่วไไว

ช่วยกันยกเข้าชนให้ได
ไไว อิย่าช้านมาพดันฯ

๘ คำ

๓ เทพไหโคสตับรับถัง
บังร้องเรียกเทวามาช่วยกัน
ทังพวนนากเนรมิตรด้วยฤทธิ์นาก
เข้าเสี่ยรกระหวัดรัตเข้าไไว
เทพบุตรครรฑาคนชรรพ
ดึงปราศนากชาตออกกงกดาง

เจรจา
เข้าเชือกครังเข้าคร่าวทำนำชน
เอาบ่าตันจนถลอกปอกไป
ลิบะศีบลิบปากยาวใหญ่
ทอดหางออกไปทึ่กทางทาง
ต่างจันนาคนดูคนดูดทาง
ต่างคนชุดมนุญไปฯ

๙ คำ

เชิด

(บทหลง เห็นจะเป็นของผู้อ่อนแต่งต่อ)

๓ เมื่อนั้น	นางพ้าหน้าบุคคล์ไกด์
รำดื่อเทวาจักร	หันกันโถงให้เทวัน
เทพบุตรหัวร่อว่าอย้อเน่	ต่างข้าเด่องແດນางล้วรรค
เทพบุตรตีราภูเตี้ยยากัน	นางตัวล้วรรครอย่างค่ากว่าอันปว
เทว่าต่างองค์ลงกราบกราน	นางพ้าเห็นรำคาญให้หมองศรี
ต่างองค์ตีใจในที่	โคงกอตนาร์ทกคน
ต่างจูบต่างด้วยอก	เย้ายอกเขนขับบัน
นางพ้าขอจารดด	ต่างคนเปรวนปรีดิพระทัย

๙ คำ

